

Matkailun välittömät talousvaikutukset Ranualla

Pasi Satokangas, YTM, projektisuunnittelija, matkailupalvelut, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: matkailu, Ranua, taloudelliset vaikutukset

Ranuan matkailuyhdistys ry, Ranuan seudun matkailu Oy ja Ranuan yrittäjät ry tilasivat vuonna 2018 Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutilta (MTI)/ Lapin ammattikorkeakoululta (Lapin amk) selvityksen matkailun talousvaikutuksista Ranuan kunnassa. Selvityksen keskeisimmät tulokset esitellään tässä artikkelissa.

Tulomenetelmä mittaa yritysten saamia matkailueuroja

Ranuan selvitys koskee välittömiä vaikutuksia, jotka muodostuvat matkailijoita palvelevissa yrityksissä. Käytetty toimialaluokitus perustuu TOL 2008 -luokittelujärjestelmään, jota hyödyntäen kohteeksi valittiin vähittäiskaupan, majoitus- ja ravitsemistoimialan, huvi- ja virkistystoimialan, sekä liikennetoimialan yritykset (Tilastokeskus). Selvityksen työkaluna käytettiin niin sanottua tulomenetelmää, jossa mitataan yritysten saamaa matkailutuloa. Selvitysmenetelmä on pääpiirteissään vastaava, kuin useissa MTI:n toteuttamissa tutkimuksissa Lapissa sovellettu.

Mukana 34 yritystä eri toimialoilta

Selvityksen perusaineistona käytettiin Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin tietoja toimialojen kokonaisliikevaihdosta ja -työllisyydestä (Tilastokeskus 2017). Menetelmään liittyvissä valinnoissa pyrittiin huomioimaan Työ- ja elinkeinoministeriön antamat suositukset matkailun talousvaikutusten selvittämisestä. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2013).

Tilastoaineiston lisäksi selvityksessä käytettiin toimialoittaisia matkailuosuusprosentteja koskevia tietoja, jotka kerättiin yrityskyselyllä. Kysely on kohdistettu erityisesti toimialallaan

suurimpiin toimipaikkoihin. Kyselytiedot kerättiin sähköpostikyselyllä ja puhelinsoitin. Kyselyyn osallistui 14 yritystä liikennetoimialalta, kahdeksan majoitus- ja ravitsemistoimialalta, seitsemän huvi- ja virkistystoimialalta ja viisi kaupan toimialalta.

Laskennassa hyödynnetään tilastoja sekä kyselyaineistoa

Toimialan välitön matkailutulo laskettiin kertomalla tilastoista saatava toimialan kokonaisliikevaihto toimialan matkailuosuusprosentilla. Matkailun välittömät työllisyysvaikutukset laskettiin tilastoidusta toimialakohtaisesta työllisyysmäärästä hyödyntäen yrityskyselyn avulla muodostettuja toimialojen matkailuosuusprosentteja.

Palkkatulot laskettiin matkailutyöllisyyden ja tilastoista saatavien toimialakohtaisten palkkatietojen avulla. Matkailupalkkaverotulojen laskemisessa sovellettiin Ranuan kunnan efektiivistä tuloveroprosenttia. Efektiivinen veroaste kuvaa tuloveroprosenttia paremmin kunnan saamaa verotuloa.

Huvi- ja virkistystoimiala merkittävän vaikutusten lähde

Matkailijat tarvitsevat kohdealueella viipyessään majoitus- ja ravitsemispalveluja, joiden ohella he haluavat kokea erilaisia aktiviteetteja ja elämyksiä. Perinteisten matkailutoimialojen lisäksi useat vähittäiskaupat saavat, erityisesti matkailukeskuksissa tai niiden läheisyydessä, jopa merkittävää matkailutuloa. Alueella liikkuminen työllistää puolestaan paikallisia henkilökuljetusyrityksiä.

Taulukko 1. Matkailun välittömät vaikutukset Ranualla vuonna 2017

	<i>Matkailu- -tulo €</i>	<i>Matkailu- työllisyys htv.</i>	<i>Matkailu- palkkatulo €</i>	<i>Matkailu- palkkaverotulo €</i>
<i>Vähittäis- -kauppa</i>	3 494 820	7,0	214 655	26 403
<i>Majoitus ja ravitsemis</i>	1 717 600	14,7	435 664	53 587
<i>Huvi ja virkistys</i>	4 658 620	44,9	1 533 155	188 578
<i>Liikenne</i>	1 087 290	4,6	156 828	19 290
<i>YHTEENSÄ</i>	10 958 330	71,1	2 340 302	287 857

Ranuan matkailun tulovaikutukset on esitetty taulukossa 1. Matkailutuloa koskevat luvut eivät sisällä arvonlisäveroa. Ranuan välitön matkailutulo vuonna 2017 oli lähes 11 miljoonaa euroa, josta suurin osa kertyi huvi- ja virkistystoimialalta. Toiseksi suurin matkailutulo muodostui vähittäiskaupan toimialalla. Huvi- ja virkistystoimiala, johon kuuluu muun muassa alueella sijaitseva eläinpuisto, oli selvästi suurin matkailutyöllistäjä lähes 45 henkilötyövuoden osuudellaan. Kokonaisuudessaan matkailutyöllisyys oli hieman yli 70 henkilötyövuotta. Huvi- ja virkistystoimiala vastasi myös matkailusta aiheutuvien palkka- ja palkkaverotulojen suurimmasta osuudesta. Yhteensä palkkatuloja kertyi yli 2,3 miljoonaa euroa ja palkkaverotuloja lähes 300 000 euroa.

Tulokset kertovat matkailun voimakkaasta kehitymisestä alueella. MTI selvitti matkailun talousvaikutukset Ranualla vuonna 2013 perustuen vuoden 2011 tietoihin (Satokangas 2013, 24). Ennakoinnista kilpailukykyä Lapin matkailulle -hankkeessa toteutettu selvitys käsitti kokonaisuudessaan 12 lappilaista kuntaa. Vaikka aikaisempi ja nyt toteutettu työ eroavat menetelmiltään jonkin verran, matkailutulossa on havaittavissa useiden miljoonien kasvu. Matkailun vaikutuksia Ranualla voidaan seurata myös jatkossa, koska nyt toteutettu selvitys on suhteellisen helposti päivitettävissä uusien tilastotietojen avulla.

Kirjallisuus

Satokangas P. (2013) Matkailulla maakunta menestyy. Matkailun tulo- ja työllisyysvaikutukset 12 lappilaisessa kunnassa vuonna 2011. Julkaisematon selvitysraportti. Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti. Luettu 19.3.2019 osoitteesta: <https://matkailu.luc.fi/loader.aspx?id=1cbe71fc-3d25-426e-879e-d163d4ff6bad>

Tilastokeskus. Toimialaluokitus 2008. Luettu 28.1.2019 osoitteesta: <https://www.stat.fi/meta/luokitukset/toimiala/001-2008/index.html>

Tilastokeskus (2017). Tuotteet ja palvelut. Yritysrekisteri. Luettu 28.1.2019 osoitteesta: <http://www.tilastokeskus.fi/tup/yritysrekisteri/index.html>

Työ- ja elinkeinoministeriö (2013). Matkailun alueelliset tulo- ja työllisyys selvitykset – suositus käytettävistä määritelmistä ja luokituksista. Luettu 28.1.2019 osoitteesta: <https://docplayer.fi/12661576-Matkailun-alueelliset-tulo-ja-tyollisyys-selvitykset-suositus-kaytettavista-maaritelmista-ja-luokituksista.html>